

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/42/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4612205336
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4612205336.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a sudkýň JUDr. Veroniky Svoradovej a Mgr. Ingrid Vallovej, v právnej veci navrhovateľa: J. C. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., B. 3, zast. Mgr. Jurajom Vlковиčom, advokátom so sídlom v Bratislave, Kozmonautická 9, proti odporcovi: Q. R. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., Y. XXXX/XXA, zast. JUDr. Dušanom Dudášom, advokátom so sídlom v Bratislave, Vyšehradská 14, o zaplatenie 20.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 3. októbra 2012, č. k. 5C/207/2012-44, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 1.239,49 eura na účet právneho zástupcu navrhovateľa Mgr. Juraja Vlковиča do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Odvolací súd napadnuté uznesenie **m e n í t a k**, že odporcovi priznáva oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku za odpor.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 20.000 eur s 9% úrokom z omeškania ročne od 02. 06. 2012 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 2.791,21 eura na účet právneho zástupcu navrhovateľa, č. ú. XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedený v C. A., a. s. všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 657 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že návrh navrhovateľa je dôvodný. Z tvrdenia navrhovateľa, rozhovorov medzi účastníkmi zo dňa 23. 11. 2010 a 19. 01. 2011, ako aj z potvrdenia mBank zo dňa 24. 05. 2012 mal preukázané, že účastníci sa ústne dohodli na zmluve o pôžičke, na základe ktorej dňa 23. 11. 2010 navrhovateľ ako veriteľ poskytol odporcovi ako dlžníkovi zo svojho účtu č. XXXXXX-XXXXXXXXXX/XXXX na účet odporcu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX sumu 20.000 eur s tým, že odporca sa zaviazal vrátiť pôžičku do 31. 01. 2011. Navrhovateľ viackrát vyzýval odporcu na vrátenie pôžičky, avšak bezúspešne, pričom odporca mu viackrát tvrdil, že mu peniaze ide vrátiť, že je v banke a ide mu vložiť peniaze na jeho účet. Tvrdenia uvádzané odporcom v odpore súd považoval iba za účelové, keď odporca iba uviedol, že s navrhovateľom žiadnu zmluvu o pôžičke neuzavrel a poukázal na § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom neuviedol, ani nenavrhol súdu žiaden dôkaz na preukázanie svojho tvrdenia a ničím nepreukázal, prečo právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď pri zmluve o pôžičke stačí ústna dohoda o podstatných náležitostiach zmluvy o pôžičke, t.j. o prenechaní peňazí (o reálnom odovzdaní), druhom určení veci, o povinnosti vrátiť vec rovnakého druhu a určení času vrátenia. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že ústna dohoda medzi účastníkmi obsahovala všetky podstatné

náležitosti, ktoré vyžaduje zmluva o pôžičke v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka, preto návrh navrhovateľa považoval za dôvodný. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 OSP a navrhovateľovi, ktorý mal v konaní úspech, priznal náhradu trov konania v sume 2.791,21 eura, ktoré mu vznikli na zaplatenom súdnom poplatku za podaný návrh v sume 1.200 eur a na trovách právneho zastúpenia podľa § 10 ods. 1 písm. a), § 14 ods. 1 písm. a), b) a c) a § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. v sume 1.511,08 eura, za 4 úkony - prevzatie veci a príprava zastúpenia 370,14 eura, podanie návrhu na súd 370,14 eura, vyjadrenie k odporu 370,14 eura, pojednávanie na OS Topolčany dňa 03. 10. 2012 v sume 370,14 eura, 4x režijný paušál 7,63 eura, náhrada za spotrebované pohonné látky podľa § 16 ods. 4 cit. vyhl. 10,40 eura - spotreba 6,3 l/100 km, PD-TO a späť na pojednávanie dňa 03. 10. 2012 - 103,2 km, cena paliva 1,599 eura/l Natural 95, základná náhrada - 18,89 eura podľa § 16 ods. 4 vyhl. - 0,183 eura, vzdialenosť PD-TO a späť- 103,2 km, trvanie cesty 1 hod. a 44 min. - náhrada za stratu času 50,84 eura (12,71 eura za každú aj začatú polhodinu).

Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním napadol odporca, odôvodniac ho tým, že rozsudkom súdu prvého stupňa boli dotknuté jeho základné práva na rovnaké postavenie účastníkov v súdnom konaní a na spravodlivý rozsudok vyplývajú z Ústavy SR, OSP a Občianskeho zákonníka a konaním boli porušené aj základné zásady konania pred súdom. Na pojednávanie dňa 10. 10. 2012 (zrejme omylom uvedené, pretože pojednávanie vo veci bolo 03. 10. 2012) sa ako účastník konania riadne ospravedlnil a zároveň požiadal o odročenie pojednávania a tiež žiadal, aby súd preskúmal miestnu príslušnosť súdu z dôvodu zmeny jeho bydliska, čo považoval za dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Z jeho strany nešlo o bezdôvodnú nečinnosť. Išlo pritom o prvé pojednávanie, preto v konaní neboli a ani nemohli byť vykonané žiadne dôkazy. Zo strany súdu išlo zjavne o porušenie ustanovení Ústavy SR, čo malo za následok porušenie práva účastníka na spravodlivý proces a porušenie výkonu tohto práva. V odôvodnení rozsudku sa súd odvoláva výlučne na výpoveď navrhovateľa a ním predložené dôkazy, ktorých obsah nepotvrzuje jednoznačne na nespochybniteľne skutočnosť, že navrhovateľ uzavrel s odporcom zmluvu o pôžičke a že si od navrhovateľa skutočne aj peniaze požičal. Odporca návrh petitu, tak ako bol uvedený v návrhu, jednoznačne odmieta a za týmto účelom si zabezpečil dôkazy, ktoré predloží súdu na pojednávaní. Sú to aj dôkazy spočívajúce v konfrontácii účastníkov konania, ako aj svedkov, ktorí uvedené skutočnosti, ktoré súdu prvého stupňa v konaní neboli a ani nemohli byť známe. Tvrdenie súdu, že odporca nepredložil žiadny dôkaz, je zavádzajúci, nakoľko táto možnosť bola odporcovi postupom súdu odňatá. Konštatovanie súdu, že tvrdenie odporcu v odpore považuje za účelové, bez toho, aby účastníka v konaní vypočul a vyzval ho na predloženie dôkazov svojho tvrdenia, je neobjektívne, nespravodlivé a diskriminačné, zakladajúce porušenie zásady rovnosti účastníkov konania pred súdom a právo na spravodlivý rozsudok. Účastníci konania sú spoločníci vo firme, disponovali so spoločnými finančnými prostriedkami, prebiehali medzi nimi rôzne finančné transakcie a navrhovateľ len zneužil jednu z nich na podanie žaloby. Tieto skutočnosti odporca preukáže na základe svedeckej výpovede W. V., ktorého zároveň navrhuje predvolať na pojednávanie. Z uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie vecne a miestne príslušnému súdu.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že odvolanie odporcu považuje za bezpredmetné, v snahe oddialiť splnenie zákonnej povinnosti odporcu. K neakceptovaniu žiadosti odporcu o postúpenie veci a odročenie pojednávania uviedol, že prvým úkonom odporcu vo veci bol odpor, pričom v ňom odporca žiadnu námietku miestnej príslušnosti nevzniesol, preto jeho neskoršiu žiadosť súd už nebol oprávnený skúmať a ani ju správne neskúmal. Odporca považoval za dôvod, dôležitý pre odročenie pojednávania zmenu jeho bydliska, pričom zmena trvalého bydliska v žiadnom prípade nemôže byť predmetným dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania, a teda súd postupoval správne, keď odporcovej žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovel. Navrhovateľ považuje za správny aj postup súdu pri vydaní meritórneho rozhodnutia. Navrhovateľ v konaní už v návrhu riadne opísal rozhodujúce skutočnosti a pripojil k nemu listinné dôkazy, tieto skutočnosti potvrdzujúce. Za podstatnú pre vydanie meritórneho rozhodnutia však navrhovateľ považuje tú skutočnosť, že odporca po tom, ako mu bol predmetný návrh spolu s prílohami doručený, podal odpor, v ktorom iba uviedol, že s navrhovateľom pôžičku neuzavrel, pričom neoznačil žiadny dôkaz na preukázanie svojich tvrdení. Odporca ani v samotnom odvolaní nič podstatného k meritu veci neuvádza a okrem svedka žiadne dôkazy neoznačil. Z uvedených dôvodov súd rozhodol správne a jeho rozhodnutie vyplynulo z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý patrične aj odôvodnil, preto navrhovateľ navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť a navrhovateľovi priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Napadnutým uznesením zo dňa 11. októbra 2012, č. k. 5C/207/2012-49 súd prvého stupňa odporcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 138 ods. 1, 2 OSP a zistil, že odporca externe študuje 2. ročník na Sales manager akadémií, dátum ukončenia štúdia dňa 20. 11. 2012, je slobodný, dostáva výživné od rodičov 200 eur mesačne, iné momentálne neplatí, užíva motorové vozidlo Fiat Doblo, priemerný zostatok na účet k 15. dňu v mesiaci za posledných 6 mesiacov mal 423 eur a má pôžičku v C. banke, a. s. X.XXX eur, splátky 61,19 eura. Z obchodného registra súd zistil, že odporca je spoločníkom v spoločnosti DATARECOVERY, s. r. o. so sídlom v Bratislave, výška jeho vkladu do spoločnosti bola 3.320 eur. Odporca je členom dozornej rady v spoločnosti MOW, a. s. so sídlom v Bratislave. Odporca je tiež spoločníkom a konateľom spoločnosti INTUON s. r. o. so sídlom v Bratislave. Z výpovede navrhovateľa vyplynulo, že odporca ako spoločník v ich spoločnej firme mal ročný príjem 4000-5000 eur.

Proti tomuto uzneseniu podal odporca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom uviedol, že súdu predložil žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a doložil doklady, na základe ktorých preukázal, že je nemajetný a nemá žiaden príjem. Je externý študent a jeho jediným príjmom je podpora rodičov. Súd vychádzal z vyjadrení odporcu (asi omylom uvedené), ktorý uviedol nepravdivé skutočnosti o jeho príjme, pričom vyjadrenie podal človek, s ktorým vedie súdny spor, a preto je predpojatý s cieľom mu poškodiť. Žiadal, aby odvolací súd k jeho výpovedi neprihliadol. Konštatovanie súdu o tom, že je štatutárnym zástupcom v dvoch firmách a členom dozornej rady nie je dôkazom o jeho príjme bez predloženia hodnoverného dokladu, preukazujúceho túto skutočnosť. Žiadal, aby mu súd priznal oslobodenie od platenia súdneho poplatku vo výške 1.200 eur.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP na nariadenom odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdiť a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 220 OSP zmeniť.

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal od odporcu zaplatenia sumy 20.000 eur s 9% úrokom z omeškania zo sumy 20.000 eur od 02. 06. 2012 do zaplatenia a trov konania. Návrh odôvodnil tým, že dňa 23. 11. 2010 uzavrel s odporcom zmluvu o pôžičke, ktorou sa zaviazal odporcovi poskytnúť pôžičku v sume 20.000 eur a odporca sa ju zaviazal vrátiť do 31. 01. 2011 s 10% úrokom. Navrhovateľ poukázal dňa 23. 11. 2010 na účet odporcu sumu 20.000 eur. Odporca mu pôžičku s dohodnutým úrokom nevrátil, preto ho na vrátenie pôžičky vyzval, avšak odporca mu žalovanú sumu neuhradil.

Podľa § 212 ods. 1 OSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Podľa § 212 ods. 3 OSP na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa odvolací súd zaoberal námietkami odporcu uvedenými v odvolaní, teda neakceptovaním žiadosti odporcu o odročenie pojednávania a postúpenie veci a tiež tým, že v konaní pred súdom prvého stupňa došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania pred súdom a právo na spravodlivý proces.

Podľa § 105 ods. 1 OSP súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88. Ak však navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd skúma

miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až 87. Súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí.

Podľa § 101 ods. 2 OSP súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Podľa § 119 ods. 1 OSP pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Podľa § 119 ods. 2 OSP účastník, ktorý navrhuje odročenie pojednávania, musí súdu oznámiť dôvod na odročenie pojednávania bez zbytočného odkladu, po tom, čo sa o ňom dozvedel alebo odkedy sa o ňom mohol dozvedieť, alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti ho mohol predpokladať. Návrh na odročenie pojednávania obsahuje najmä dôvod, pre ktorý sa navrhuje odročenie pojednávania, deň, keď sa účastník o dôvode dozvedel a ak je to možné, uvedenie elektronickej adresy, telefaxu alebo telefónu, na ktoré súd bezodkladne oznámi, ako návrh posúdil.

Miestna príslušnosť vymedzuje rozsah pôsobnosti medzi jednotlivými súdmi toho istého druhu. Pokiaľ ide o miestnu príslušnosť, možno rozlišovať všeobecnú a osobitnú miestnu príslušnosť, ktorá môže byť výlučná a daná na výber. Súd skúma iba výlučnú miestnu príslušnosť podľa § 88 OSP a za podmienky, že navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd skúma aj všeobecnú miestnu príslušnosť. V danej veci odporca po vytyčení termínu pojednávania na deň 03. 10. 2012 zaslal súdu oznam o zmene trvalého bydliska spolu s potvrdením o pobyte a zároveň požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že adresa jeho trvalého bydliska sa zmenila, preto žiadal, aby súd určil, že vecne a miestne príslušným súdom je Okresný súd Bratislava I a vec postúpil tomuto súdu. Vzhľadom k tomu, že prvým úkonom odporcu v tejto veci bolo podanie odporu (zo dňa 2. augusta 2012) proti platobnému rozkazu, pričom v danej veci nejde o výlučnú miestnu príslušnosť podľa § 88 OSP, súd na toto podanie odporcu už správne neprihliadol (pretože nešlo o prvý úkon odporcu vo veci). Na tomto nič nemení ani skutočnosť, že podľa potvrdenia o pobyte k zmene trvalého pobytu odporcu došlo až 26. 09. 2012 (teda po podaní odporu), pretože podľa § 11 ods. 1 OSP sa príslušnosť (vecná aj miestna) určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia. Ak teda odporca nenamietal miestnu príslušnosť pri jeho prvom úkone, ktorým bol odpor, na jeho neskoršiu námietku súd prvého stupňa správne neprihliadol a už vydaním platobného rozkazu v danej veci si Okresný súd Topoľčany založil príslušnosť na konanie v danej veci.

Keďže odporca žiadosť o odročenie pojednávania dňa 03. 10. 2012 odôvodňoval zmenou jeho trvalého bydliska a postúpením veci na Okresný súd Bratislava I., záver súdu prvého stupňa o neakceptovaní jeho žiadosti o odročenie pojednávania bol správny. Postup súdu prvého stupňa v danej veci preto nie je možné považovať za taký postup, ktorým by odporcovi ako účastníkovi konania bolo odňaté právo konať pred súdom, garantované v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Ústava Slovenskej republiky v citovanom článku zaručuje základné právo, v zmysle ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že súd by nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti účastníka, ale tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie tohto práva. Ustanovenie § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku umožňuje vec prejednať v neprítomnosti účastníka, ktorý, i keď bol riadne predvolaný, nedostavil sa na pojednávanie, ani nepožiadal z dôležitého

dôvodu o jeho odročenie. Z tohto predpokladu vychádza aj ustanovenie § 119 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Nevyužitie uvedeného ústavou garantovaného práva účastníkom v súdnom konaní, vzhľadom na prekážky na jeho strane, nie je možné považovať za odňatie práva konať pred súdom. Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.).

Z postupu súdu prvého stupňa v konaní vyplýva, že v tomto konaní postupoval v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, keď nariadil pojednávanie vo veci, na ktoré účastníkov riadne predvolal. Účastníci mali právo, nie povinnosť sa na pojednávanie dostať. Nevyužitím tohto práva sa odporca sám zbavil možnosti vyjadriť sa k veci, a teda aj k stanovisku navrhovateľa a k návrhom na dôkazy, pričom toto právo nevyužil ani v rámci podaného odvolania, keď namietal procesný postup súdu, avšak k veci samej sa nevyjadril.

Podľa § 120 ods. 4 OSP súd je povinný okrem vecí podľa odseku 2 poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a.

Podľa § 205a ods. 1 OSP skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Východiskom uvedenej zákonnej dikcie je zásada, že prvostupňový súd má pri jedinom pojednávaní vykonať všetky účastníkmi navrhnuté dôkazy potrebné k preukázaniu sporných, právne významných skutkových tvrdení. Z toho dôvodu zákon ukladá účastníkovi povinnosť tvrdiť pred súdom prvého stupňa všetky pre vec právne významné skutočnosti, ktoré tu boli v čase konania pred prvostupňovým súdom a označiť dostupné dôkazy spôsobilé k ich preukázaniu. O tejto povinnosti musí byť účastník konania poučený v priebehu celého konania a osobitne potom pred rozhodnutím vo veci samej. Podľa § 120 ods. 4 je súd povinný pred skončením dokazovania účastníkov prítomných na pojednávaní poučiť, že všetky dôkazy musia predložiť alebo tieto musia označiť skôr, ako vo veci vyhlási rozhodnutie, teda, že skutočnosti a dôkazy neuvedené pred súdom prvého stupňa môžu byť pred odvolacím súdom účinne uplatnené len výnimočne za podmienok ustanovených v § 205a ods. 1.

V danej veci súd prvého stupňa v predvolaní na pojednávanie zo dňa 07. 08. 2012 odporcu poučil, že všetky dôkazy musí predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosť a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a. Odporca sa tým, že sa nezúčastnil pojednávania dňa 03. 10. 2012 zbavil možnosti vyjadriť sa k veci a označiť alebo predložiť dôkazy vo veci. Ak potom súd prvého stupňa vo veci rozhodol v neprítomnosti riadne predvolaného a riadne poučeného účastníka, nielenže mu neodňal jeho základné právo, v zmysle ktorého má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ale správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa po skutkovej a právnej stránke za takýchto okolností môže účastník spochybniť len s poukazom na skutočnosti a dôkazy, ktoré neuplatnil pred súdom prvého stupňa za podmienok uvedených v ustanovení § 205a ods. 1 OSP, pričom toto ustanovenie stanovuje taxatívne dôvody, za ktorých možno uplatniť

nové skutočnosti alebo dôkazy. Keďže ani jeden z týchto dôvodov v danej veci nebol daný, odvolací súd návrh odporcu na doplnenie dokazovania na odvolacom pojednávaní vylúčením výsluchom svedka p. V. zamietol a bez doplnenia dokazovania po prejednaní veci na odvolacom pojednávaní dospel k záveru, že dôvody, uvádzané odporcom v odvolaní nie sú dôvodné, odporcovi konaním súdu prvého stupňa nebola odňatá možnosť konať pred súdom a jeho rozhodnutie je vecne správne, preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Predmetom konania bolo poskytnutie plnenia na základe zmluvy o pôžičke, pričom navrhovateľ ako veriteľ v konaní preukázal reálne odovzdanie predmetu pôžičky odporcovi (výpisom z účtu), pričom odporca v konaní vrátenie pôžičky nepreukázal.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 244 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a v odvolacom konaní úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v sume 1.239,49 eura, pozostávajúcu z troch úkonov právnej pomoci (vyjadrenie k odvolaniu odporcu, účasť na pojednávaní dňa 14. 03. 2013 v trvaní viac ako dve hodiny) po 370,14 eura podľa § 10 ods. 1 a § 14 ods. 1 písm. c) vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len vyhláška), režijného paušálu za jeden úkon právnej pomoci po 7,63 eura (za vyjadrenie k odvolaniu odporcu) a za dva úkony právnej pomoci po 7,81 eura (za účasť na pojednávaní dňa 14. 03. 2013) podľa § 16 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky, cestovného v sume 53,78 eura (6,8 l/100km x 188 km pri cene 1,516 eura/l = 19,38 eura + 0,183 x 188 km = 34,40 eura) podľa § 16 ods. 4 vyhlášky a náhrady za stratu času v sume 52,04 eura (4 polhodiny x 13,01 eura) podľa § 17 ods. 1 vyhlášky.

Keďže odporca podal odvolanie aj proti uzneseniu súdu prvého stupňa zo dňa 11. októbra 2012, č. k. 5C/207/2012-49, predmetom odvolacieho konania bolo aj posúdenie nároku odporcu na prejednanie oslobodenia od súdneho poplatku za podaný odpor.

Podľa § 138 ods. 1 OSP na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevzťahujú.

Účastník občianskeho súdneho konania má procesné právo požiadať o oslobodenie od súdneho poplatku, žiadosť doložiť dokladmi, z ktorých vyvodzuje jeho opodstatnenosť; rovnako má procesné právo, aby súd o tejto žiadosti rozhodol. Občiansky súdny poriadok účastníkovi však nepriznáva (nezaručuje) právo, aby súd vyhovel jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov (postupoval a rozhodol podľa jeho predstáv a názorov).

Pre vyhovieť návrhu (žiadosti) účastníka na oslobodenie od súdneho poplatku je v zmysle § 138 ods. 1 OSP potrebné, aby súčasne boli splnené dve podmienky, a to: oslobodenie je odôvodnené pomermi žiadateľa a nejde o prípad svojvoľného alebo zrejme bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva. Ak z týchto kumulatívnych podmienok nie je splnená čo i len jedna, žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov nemožno vyhovieť. Pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov súd vo vzťahu k splneniu prvej podmienky prihliada k celkovým majetkovým pomerom žiadateľa a tiež k výške súdneho poplatku, pričom v prípade fyzických osôb berie do úvahy tiež ich pomery sociálne, rodinné, ekonomické, zdravotné a pod. Účastníkovi konania jeho nepriaznivá majetková situácia nesmie znemožňovať uplatňovanie alebo bránenie jeho procesných práv a naplniť jeho právo na právnu pomoc v občianskom súdnom konaní. Celkové zhodnotenie všetkých pomerov účastníka konania sa má premietnuť do záveru, či účastník je so zreteľom na jeho pomery schopný zaplatiť súdne poplatky a uhrádzať trovy spojené s konaním. Pokiaľ by to jeho pomery nedovoľovali, súd mu prizná zodpovedajúce oslobodenie od súdnych poplatkov.

Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že vzhľadom k tomu, že odporca pracuje ako dobrovoľník pre neziskovú organizáciu, nemá príjem, nepoberá odmenu ani ako konateľ spoločnosti, ani ako člen dozornej rady, pričom podľa čestného vyhlásenia jeho otca prispieva synovi 100 eur mesačne a pomáha mu so splácaním úveru, odvolací súd dospel k záveru, že odporca spĺňa podmienky pre oslobodenie od súdneho poplatku za odpor, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 220 OSP zmenil a odporcovi priznal oslobodenie od zaplataenia súdneho poplatku za odpor.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.